44рդ ՏԱՐԻ — ԻԶՄԻՐ ՇԱԲԱԹ 8 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1883 — ԹԻՒ 1232

ԱՐՇԱԼՈՅՍ ԱՐԱՐԱՏԵԱՆ

Հասը 3 մէթալիք Իզմիրի մէջ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԶՈՐԵՔՇԱԲԹԻ ԵՒ ՇԱԲԱԹ ՕՐԵՐԸ

Դուրսերը 4 մէթալիք Հասը

Ց. Կ. ՍՎԱՃԵԱՆ
Համարատու—Տնօրէն

ՏԱՐԵԳԻՆ ԿԱՆԽԻԿ

ԻԶՄԻՐ	Օսմ. ոսկի	1
ԴՈՒՐՍԸ	Մէճիտիէ	6
ՕՏԱՐ ԵՐԿԻՐ	Ֆրանք	25

ԾԱՆՈՒՑԱԳԻՆ

5	դրուշ տողը	ՄԻԿ ԱՆԳԱՄ
2	դրուշ	ԵՐԿՈՒ ԱՆԳԱՄ
60	փարա	ԵՐԵՔ ԱՆԳԱՄ

Զ. Գ. ՊԱԼԹԱՋԱԲԵԱՆ
Հիմնադիր

Խ. ԴԵՐՁԱԿԵԱՆ, կը տնօրինէ բաժանորդագրութեան եւ ծանուցման վերաբերեալ բոլոր գործերը։ Բուսիյէ–Պէսէսթէն

Որ եւ է գրութիւն, յօդուած կամ նամակ, որ ուղղակի ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԵԱՆ կը վերաբերի, տնօրէնին կը ղրկուի։ Սեվրի խան թիւ 17

ԻԶՄԻՐ

Շաբաթ, 8/20 Հոկտ.

Ինչպէս նախորդ թիւով ծանուցած էինք, քաղաքիս վերմ. կառավարիչը առջի իրիկուն Զէյմէ դնաց Իսմայիլ կայսերական նաւով։

—

Երկրաշարժէն վնասուողներուն օգնելու համար յանձնաժողովի մը կազմուած է քաղաքիս մէջ, նախագահութեամբ Եահեա Հայիթի էֆէնտիի։

Յանձնաժողովոյ անդամներն են, Սպարթալեան Յովհաննէս, Ամանթ օղլու Հաճիքօ, Շէրիֆ Ահմէտ, Քիլիմճի Խայիմ, Էվլիա Զատէ Մէհմէտ, Սալէպճի Զատէ Ահմէտ, Քանթար Աղասը զատէ Մէհմէտ էֆէնտիները։

Յանձնաժողովոյ դիւանադպիրն է Մուստաֆա էֆէնտի, գանձապետն է Քիւփէճի օղլու Բօստաքի էֆէնտի։

—

Հինգշաբթի իրիկուն ժամը 8 ին միջոցները կրկին երկրաշարժի ցնցում մը տեղի ունեցաւ քաղաքիս մէջ։

—

Քիսէն կ'իմացուն են թէ, շաբաթկայ գիւղի մը մէջ անցեալ օրուան երկրաշարժը ցաւալի հետեւանքներ ունեցեր է։ Երեքկայ գիւղի մը մէջ շէնքեր փլեր են և երկու հոգի մեռած գտնուեր են փլատակաց ներքև։

—

Մաքրիա կղզին դէմ Քիլճիաւլի կղզին մէջ տուն մը փլեր է անցեալ օրուան երկրաշարժէն։ Մարդու կորուստ չկայ։

—

Երէկ առաւօտ Դարշը Եագա, կայարանին մօտերը հրդեհ պատահելով տուն մ'այրեր է ամբողջովին, որ ապահովուած է եղեր 700 ոսկիի, Նօրթրուն ապահովական ընկերութեան մօտ։

—

Ռէֆօրմ կըսէ թէ, բուն Զէյմէի մէջ, մինչեւ հիմայ ստուգուած չէ, թէ որքան մեռնող եղած է երկրաշարժէն, սակայն ստուգուած է թէ 3 մեռեալ և 10 վիրաւոր կայ Կէրմիան գիւղին մէջ, 3 մեռեալ՝ Թարաչի մէջ, 4 մեռեալ՝ Քարաքէօյի մէջ, 3 մեռեալ՝ Պէրկիի մէջ և մէկ վիրաւոր Զէյթունլարի մէջ։

—

Յոյն թերթերը կը ծանուցանեն թէ, տեղւոյս հելլենական հիւպատոս Պ. Եէնիեատիս Ֆիլիպէի հելլենական հիւպատոս կոչուած է։

ՆԵՐՔԻՆ

Վեհափառ Սուլթանը, կըսէ Էքսբրէս, փառաւոր հայկերոյթ մը առաւ երէկ իրիկուն (չորեքշաբթի) Ի պատիւ Անգլիոյ դեսպան Լորա Տիւֆերինի, իր տիկնոջ և աղջկան Հէլէն Պէքվուտի, ներկայ էր նաեւ դեսպանատան առաջին թարգման՝ Սիր Ալֆրէտ Սանտիսը։ Հրաւիրուած էին Մեծեպարքոս Սայիա փաշա, ներքին գործոց նախարար Էահէմ, արտաքին գործոց նախարար Արիֆի, պետական խորհրդոյ նախագահ Ա.քիֆ, պաշտպանական գործոց նախարար Ղազի Օսման փաշաները, Կայսեր առաջին քարտուղարը, արտաքին գործոց նախարարի խորհրդական Տատեան Յարութիւն էֆէնտի, Նուրէթի, Տէրվիշ, Տքրէյսէ և Մավրոճէնի փաշաները և այլն։

Ներքին Վեհափառութիւնը սեղանին առջեւ իր աջ կողմն առած էր քոյր Տիւֆերինի տիկինը, և ձախ կողմը՝ Լորան։ Սուլթանին դիմացը նստած էին կայսերազուն իշխանները, որոց աջ կողմը կը գտնուէր դեսպանին աղջիկը։

Ճաշէն ետեւ Սուլթանը մէկ ժամէն աւելի տեսակցեցաւ դեսպանին և սորա ընտանեաց հետ և բարեհաճեցաւ Շէֆքաթի անդամանդազարդ պատուանշանը շնորհել տիկին Տիւֆերինի։

— Երեսուն հազար ոսկւոյ արժողութեամբ մէճիտիէներ մանր ստակ կարուելու համար Փողերանոց ղրկուած ըլլալն իմացուցած էինք։ Այսօրուան հասած Պոլսոյ թերթերը կը ծանուցանեն որ, մէկ, երկու և հինգ դրուշնոցներ արդէն կարուած ըլլալով օսմանեան Պանքայի յանձնուէր են։ Պանքան այս մանր ստակները շրջաբերութեան հանելով անոնց արժէքին փոխարէն վերցնոց պիտի վերցունէ։

— Անգլիական նաւատորմիղը Լիմնոս կղզին ձգելով Սէկրի հասած է Միտիլլիի մօտ։ Կը կարծուի թէ, մէկ երկու օրէն Իզմիր պիտի գայ և պիտի մնայ մինչեւ ամսոյս վերջը։

— Թեսալիա լրագիրը կ'իմացունէ թէ, Հելլէն կառավարութիւնն արդիլած է Թբրհալայի նահանգէն արջառ դուրս հանելը, նոյն կողմերը կենդանեաց հիւանդութիւն ծագած ըլլալուն համար։

—

Երէկ ծանուցինք թէ Վեհափառ Սուլթանը շաբաթ օրը պալատական պաշտօնեայ մը (Մապէյնճի) ղրկած էր Պատրիարքարան՝ Ս. Պատրիարք Հօր առողջական վիճակին վրայ տեղեկութիւն ստանալու համար։

Կը լսենք թէ նոյն երեկոյ Ն. Կ. Վեհափառութիւն Վսեմափայլ Մավրոճէնի փաշան ալ Խոսգիւղ ղրկած է Ամեն. Ներսէս Ս. Պատրիարք Հօր հիւանդութեան մասին ճիշդ տեղեկութիւն մ'ստանալու համար։

— Երէկուան Իսթբրն Էքսբրէսի մէջ կը կարդանք.

« Կարնոյ Հայ բանտարկելոց դործին մէջ, Կ. Պոլսոյ վճռաբեկ ատեանը՝ Կարնոյ նախագահ ատենին վճիռն հաստատած լինելով, բոլոր թուղթերն անցեալ շաբթու կայսերական դիւանը ղրկուեցան ի վերադարձումն վճռոյ։ Երէկ կրսուէր թէ վճռոյ խստութիւնը թեթեւցած է Վեհապետին դիմութեամբ։ »

Մաէ։

ԼՈՒՐԵՐ

Բարիզ, 15 Հոկտեմբեր.—Երէկ Հավրի մէջ արտասանած ճառով մը, Պ. Ժիւլ Ֆէրի, նախագահ նախարարաց խորհրդոյ, հաստատեց թէ, հարկաւոր է երկրին և կառավարութեան համար, ամեն յարաբերութիւն կարեւ արմատական կուսակցութեան հետ։

—

Քրօնշթատ, 15 Հոկտ.—Հոս և Ռիգայի մէջ Նիհիլիսթներու նորանոր ձերբակալութիւններ եղան վերջին օրերս։

—

Պէրլին, 15 Հոկտ. — Ղազի Մուխթար բաշա, բոլորովին իր առողջութիւնը դտնելով, Վիէննա մեկնեցաւ երէկ իրիկուն, իսպառ գոհ՝ իր Պէրլին բրած քաղաքական այցելութենէն.

—

Պէրլին, 15 Հոկտ. — Պիզմարք իշխանը Ծննդեան ատենն պիտի վերադառնայ ի Պէրլին, այս միջոցին պիտի կենայ Ֆրիէտրիխսրուէ։ — Հաճֆէլտի կոմսը քանի մը շաբաթ Բօսլէնճ պիտի անցունէ արձակուրդով։

—

Բարիզ, 15 Հոկտ.—Հանկ—Դոնկէն հեռագիր մը կը հաստատէ թէ, Զին կառավարութիւնը, Թոնքինի սահմանագլխին վրայ կեդրոնացուցած զօրքերը ետ քաշած է։

—

Բարիզ, 15 Հոկտ. — Տրէյսֆ բաշա, Սուլթանին թիկնապահը, Պաուլ Լէդէոնի հրամանատար կոչուեցաւ։

—

Վիէննա, 15 Հոկտ. — Ղազի Մուխթար բաշա, որ Պոլիս կ'վերադառնայ, հոս հասաւ այս առաւօտ։ Առաջին նախարարքալնոքի կոմսին այցելեց։

—

Պէրլին, 15 Հոկտ,—Զիվինկէն (Բոհոլիա) հասած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ, այդ քաղքի Սինակոկին մէջ տեղի ունեցած արհաւիրոյ մ'իրը հետեւանք 40 հոգի ոչնչնուեցան և 30 հոգի վիրաւորեցան։

—

Մատրիտ, 14 Հոկտ.— Ֆրանսայի հետ յարաբերութեանց խնդիրը դրեթէ մոռցուած է, տագնապոյ պատճառաւ։ Կրնամ հաստատել որ, Սակասթայի Դապինէթոյին հրաժարումը դահավիժող խորհրդոյ մէջ, Վէկատէ Արմիս մարքիզը առաջարկած է որ դեսպանը ետ կանչուի։ Նաև նախապէս դեսպանական յարաբերութեանց խզում պահանջէ (դեսպանը) և իր փասփոռները ետ ուղէ։ Մարքիզը Դապինէթէն քաշուիլ կըսպառնայ եթէ իր այս առաջարկութիւնը չընդունուի։

ՀԵՌԱԳԻՐ

Լոնտրա, 17 Հոկտ.

Անդլիացի պարտապահանջից խորհուրդը Պ. Բայլիսան, իբր յաջորդ Պ. Էսկար Վէնսանի, իբրեն ներկայացուցիչ քնարեց օսմանեան ընդհանուր Պարտուց վարչութեան մօտ։

Աթէնք, 16 Հոկտ.

Դաղդիական արեւելեան նաւատորմիղին հրամանատար Գոնթ ծովակալն այս առաւօտ Փիրէա հասաւ։

Խորհրդարանը նոյեմբեր 8 ին դումարման հրաւիրուած է։

Պելկրատ, 16 Հոկտ.

Սերպիոյ քաղաքական շրջանակայ մէջ զգալի կերպով հանդարտութիւն կը տեսնուի։

Փարիզ, 17 Հոկտ.

Դաղդիոյ կառավարութիւնը տուգանք մը վճարեց Մատակասկարի միսիոնէր Շաու կրօնաւորին։ Խնդիրը վերջացաւ։

Լոնտրա, 17 Հոկտ.

Դահիրէէն կը հեռագրեն առ Տէյլի Նիուզ.—« Զօրապետ Հիքսի մէկ հեռագիրը կը ծանուցանէ, թէ Քարտոֆանը հանդարտ է, թէ Օպէյտի դլխաւոր Շէյխն անձնատուր եղաւ 300 հեծելազօրք։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ԶԱՄԻՔ։ — Անցեալ շաբթուընէ ի վեր դիները փոփոխութիւն մը չկրեցին։ Թիրէ և Այտրն այս տեսակներուն ընտիր տեսակը միշտ բանուած է։ բայց մեծ քանակութեամբ գործեր չեղան ծախողները յուսացած դիներնէն դեղջ մը չնեղնուն համար։ Սուլթանին այս տեսակն ալ դրեթէ անցեալ շաբաթուան դիներով ծախուեցաւ։ Զէյթի։ — հրապարակը խիստ հանդարտ էր երկրաշարժին պատճառաւ։ վերջի եղած գործերուն դիներն են Իրիքարա ֆրանքապօրտս տոպրակով 90 դրշ վարիլով 96—97։ Ֆօչա։ — 86—88։ Սուսամսև 88 դրշ իսկ միքէլիթը 75 դրշ։ Զայթէպեան այս տարուանը միւս տարուանէն աւելի լաւ է կը ծախուի խիստ դիւրութեամբ 75էն 78 դրշի։ Թիրէին։ — ընտիր տեսակը ծախուեցաւ 81էն 82 երկրորդականը 77—78 երրորդականը 60—70։ Այտրն էքսթրա 84էն 85։ Եէրլի 70—78 Հէրլամի քէյ 87 դրշ։ Իրիքարա 76էն 85։

ԹՈՒՋ։ — Ծախու առնողներուն թիւը օրըստօրէ նուազելուն պատճառաւ դիներն են, հասարակ 55էն 75։ Էլէմէ 100էն 130 էքսթրա 230 էն 250 Խուրտա 37էն 40 մինչև այսօր եկած թուղերուն ճիշտ հաշիւը 46000 բեռ է, կը կարծուի որ միայն 4000 բեռ ևս պիտի գայ եթէ դիները քիչ մը բարձրանան։

ՍՖԻՕՆ։ — Այս շաբաթ նորէն գործ չեղաւ դիներն ալ փոփոխութիւն մը չկրեցին ընդամենը 47կոզով ծախուեցաւ։ որոնց 26 հատը Եէրլի 106 դրշ, 14 հատ Պոլատրճ 118 դրշ 5 հատ Թալէքուալի տեսակին համեմատ 90էն 95 դրշ Լոնտրայէն Ամերիկայէն եկած լուրերն ալ զոհացուցիչ չեն գիները թոյլ են։

ԲՈՒՐԴ։ — Այս շաբաթ բաւական գործ եղաւ թէպէտ թոյլ գիներով 2000 կենդինարի չափ ծախուեցաւ 545էն 550 դրշի Գոնեայի, Գուլտուրի, Կեսարիոյ և Հալէպի ապրանքներէն։

ՃԷՀՐԻ։ — 160 պարկ ծախուեցաւ Կեսարիոյ և Աքչէհիրի ապէկ տեսակէն 20, 20,50 և 21 դրշի, Մարաշի հասարակ տեսակէն ալ մասմը ծախուեցաւ որուն գինը անծանօթ է, 10 պարկ ալ 20,50 դրշի։ Այսօր հըրապարակին վրայ 70 պարկի մօտ պատրաստ ապրանք կայ։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

—

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՏԱԳՆԱՊԸ

Երեք տարուան շրջանի մէջ, այս երկրորդ անգամն է որ Ֆըրանսա նախարարական տագնապի կ'ենթարկի, թէև մասամբ, և Բարլամէնթը ոչինչ ճնշում ունեցած է յայս։ Կըյիշեն ընթերցողք թէ, 1880 սեպտեմբերին, Պ. Ֆրէսինէ, ի՛նչպէս բռնադատուեցաւ հրաժարական տալ և իր պաշտօնն յանձնել առ Պ. Ժիւլ Ֆէրրի, երբ վանքերու դէմ դրուած դրամագրոյց տրամադրութիւնները մեղմելու համար՝ Վատիկանի հետ եղած բանակցութիւնք երևան եկան։ Այժմ միևնոյն բաղդին վիճակեցաւ զօրապետ Թիպոտէն, որ ութ ամիսէ ի վեր պատերազմական գործոց նախարարութեան կոչուած էր։ Ահաւասիկ ի՛նչ կըսէ Ռէփիւպլիք Ֆրանսէզ լրագիրն այս նկատմամբ.—Շաբաթ օրուան պատահարին մէջ իրապէս ծանր եղող կէտը՝ անանուն ամբոխի մը աղմկալի յուզումը չէ, այլ երկու նշանաւոր անանձնոց՝ Հանրապետութեան նախագահին հիւրին այդ թշնամական ցոյցերուն ընկերակցիլը. այսինքն Պ. Վիլսոնի՝ որ Մոն—Սու—Վոտրէյի իր հեռագիրներով, ջանայ մեղմակից ներկայել Պետութեան գլխաւորն այս թշնամական ցոյցերուն, և Պ. զօրապետ Թիպոտէնի՝ որ յախուռն կերպիւ Դալնէլէթի իր պաշտօնակիցներէն բաժնուելով, Դաղլիոյ կացութիւնը վտանգի ենթարկեց օտարին առջև։ Երկիրը կուզէ տէր մնալ իր բաղդին։ Զուզէր որ իր ապահովութիւնը կախումն ունենայ մանաւոր անհատէ մը որ իր ազգականական յարաբերութիւնները չարաչար կը գործածէ, ո՛չ ալ զօրաբանակին հրամանատար զօրապետէ մը՝ որ կառավարութեան հակառակ քաղաքականութեան մը կը հետեւի։ Իրաց այսպիսի վիճակ մը չկրնար տեւել։ Հանրապետութեան նախագահն հասկցաւ դայս, և յանձնարարեց նախարարաց խորհրդոյ նախագահին՝ որ պատերազմի գործոց նախարարին հրաժարումը խնդրէ։ Նախնական գոհունակութիւն մ'է այս ահա հասարակութեան կարծեաց։

Պէտք է որ խիստ խրատ մ'ըլլայ մեզ այս եղելութիւնը, որպէսզի զգուշանանք փողոցներու վրայ ցոյցեր ընելէ։ Մեր յաճախակի ըրած ընտրութիւններով, մամլոյ և գումարումներու վերջին ծայր ազատութեամբ այս ցոյցերը դերեթէ անտեղի են, և մանաւանդ վտանգաւոր։ Ցայսմի է թէ ինչպէս սկիզբ կ'առնուն, սակայն յաճախ անյայտ է թէ ի՛նչպէս կըվերջանան։ Այդ տեսակ ցոյցերու մէջ եղած բոլոր ազաղակները, բոլոր շարժումնք թէ՛ լաւ և թէ յոռի, տարաբնոյկ բնութիւն մ'ունին։ Զմոռնանք որ թագաւորական կուսակցութիւն մ'ունինք մեր դէմ, որոյ գործիքն եղող Պ. տը Պրոկլիի Ֆըրանսէ լրագիրը յայտարարած է թէ ի հարկին իր բարեկամները չպիտի ընկրկին ձեռաց հարուածի մ'առջև։ Եւ խաղաղասիրական ցոյցէ մ'աւելի ոչինչ կայ որ լաւ օգնէ ձեռքի հարուածի մը։

Պէտք է որ միութիւն ունենանք իշխանութեան մէջ. այսինքն միութիւն նախագահական պալատան մէջ, միութիւն նախարարութեան մէջ, և կատարեալ համաձայնութիւն այս երկուքին մէջ։ Մենք կղզիացեալ դիրք մ'ունինք պէտք է որ մենք մեր գործը գիտնանք, առանց հորիզոնին չորս կողմը մեզի դաշնակիցներ փնտռելու։ Հաստատուն, և օգտակար դաշնակցութիւններ ունենալու համար, միմիայն մէկ ապահով միջոց կայ, այսինքն խոհեմ և զօրաւոր ըլլալ։ Խոհեմ և զօրաւոր ըլլանք ուրեմն։ Հաստատամիտ, հանդարտ, գործունեայ կառավարութիւն մը ըլլանք, և մանաւանդ զօրաբանակ մ'ունենանք։ Այն ատեն ոչ ոք պիտի յարձակի մեր վրայ, ոչ ոք պիտի համարձակի զմեզ վիրաւորել, և շատեր մեր բարեկամութիւնը պիտի փնտռեն։

Կառավարութիւն մը և զօրաբաժակ մը։

—

ՖՐԱՆՍԱ ՄԻՆԱԿ

Զուրացուիր որ, կըսէ Ռէփիւպլիք Ֆրանսէզ լրագիրը, մենք բոլորովին միայակ մնացինք Եւրոպայի մէջ։ Ռուսաստան որ շատ հեռու է, միանգամայն անտարբեր կենալ կը ցուցնէ։ Աւստրիա, ա՛լ միմիայն Պիզմարք իշխանի քաղաքականութեան կը հետեւի, և Պիզմարք իշխանը ճարտարապետօրէն կ'արտայայտէ իր զգացումներն առ մեզ՝ արդէն ծանօթ յօդուածներու մէջ։ Մեզ հետ չափազանց բարեկամութիւն մը չունենալն իր հարկաւ, որ Իտալիա այնքան ջանայ եռեակ դաշնակցութեան մէջ մնալու։ Անգլիա, Եգիպտոս իրեն ձգելնէս ի վեր, յաճախ տխրադէմ կ'երևի մեր առջև, վասնզի այլ ևս համահաւասար շահեր չունինք իրարու հետ։ Կը մնար Սպանիա։ Սպանիա երկար ատեն չպիտի մնանայ իր թագաւորին դէմ եղած թշնամանաց

—

ԹՈՆՔԻՆ

Քոշինշինի կառավարիչը հեռագրաւ ծանօթութիւն տուած է Հայ—Ֆոնկէն հասած լուրերուն մը իր արհեստն ի գործ դնելու ելլէ անմիջապէս յիմարատուն կը նետուի։

«Վիպասանը, որ ճարտարա-
«գէտ մ'է, կը նկարէ դրչովն իր
«առջև պարզուած գեղեցկու-
«թեանց և ազնուութեանց պատ-
«կերները»։—

Վիպասանը ճարտարագէտ մէյմար չէ. գրիչը չ'նկարեր, վրձինը կը նկարէ, գրիչը կը նկարագրէ։

«Տիկին Սիրա։ Այս հանդիսականը (ասկէ յառաջ հերոսուհի էր) ճշմարտութեան և ազատութեան ոգին է, նաև ատութեան և գերութեան թշնամին փիլիսոփայութեան փոգարն է, որ թէ՛ կը քարոզէ և թէ՛ կը բարդոքէ»։ Եթէ Պ. Զիլինկիրեան լաւ հասկցած լիներ Տիկին Տիւսաբի երկին բուն ոգին, Տիկին Սիրայի համար ոչն պարբերութեան հետ ուրիշ երկար գոմեստներ գրելու տեղ, այդ քարոզող եւ բողոքող փիլիսոփայուհին իբրև դատապարտելի կին մը պիտի նկատէր։

Տիկին Սիրա ոչ այլ ինչ է Մայայի համար բայց եթէ կնոջ ազատութեան, ըստ Պ. Զիլինկիրեանի ազատագրութեան, խնդիրով յուզուած, բարկացած, բարբոքած, վրդոված և երևակայրայ, առ ծովային նախարարութիւն Ֆրանսայի։ Այս լրոյ համեմատ, Բավիլիոն—Նուառները ետ քաշուէր են Լայ—Ֆաիէն։ Աննամեան լիազօրները, որք Շաթօ—Ռընօ նաւով հասան, Հանոյի պիտի երթան։ Աննամեան ծովազօրին հետիոտն երկու գունդեր և երկու հարիւր հրձիգներ Սաիկոնէն Հայ—Ֆոնկ հասան։

Հոնկ—Ֆոնկէն կը հեռագրեն առ Մթանտարա թէ, Պ. Հարման, քաղաքային դոմիսէր, Սթանտարտի՝ Թոնքին գտնուող թղթակցին իմացուց որ Աննամեան կառավարութիւնը, համահաճութեամբ կարգադրութիւն մը ըրաւ Բավիլիոն-Նուառներու հետ։ Այս կարգադրութեան տրամադրութեամբ՝ Բավիլիոն—Նուառները Թոնքինը պիտի պարպեն, և խօսք կուտան վաճառականութեան վնաս մը չհասցունել։ Պ. Հարման տեղեկութիւն ստացաւ թէ Բավիլիոն—Նուառներն արդէն սկսած են ետ քաշուիլ։ Կը կարծուի թէ Պ. Հարման պաշտօնեներ տուած ըլլայ Բավիլիոն-Նուառներու, Ֆրանսօ—Աննամեան ապագայ զօրաբանակին մէջ։

Բավիլիոն—Նուառներն իրօք կը պարպեն Սոնկ—Թաին, և գաղղիացի զօրքերը սնմիջապէս պիտի յարձակին Պաք—Նինի վրայ։ Միանգամայն Գաղղիացի նաւատորմիղը Թիէն—Նուէնի վրայ պիտի ուղղուի, գետին հիւսիսակողմէն, և թնդանօթակիրներ պիտի զրկէ Պաք—Նինը գրաւող Չինացի կանոնաւոր զօրայ ետ քաշուիլ ստիպելու համար։

Պէրլինէն կը հեռագրեն Մորնինկ Բօսթի թէ, Բէրլինէն եկած հրամանայ համեմատ, Պէրլինի չինական դեսպանը հրամաններ տուաւ Քիէլի նաւաշէններուն որ փութան Չինաստանէն ապսպրուած երկու զրահաւորները շուտով շինել։

Չինայ Բարիզի դեսպան Չէնկ մարքիզը ամսոյս 8ին Բարիզէն մեկնեցաւ Անգլիա, դեսպանատան բոլոր մարդոյ հետ միասին։ Մեկնելէ առաջ Սանթրալ Նիուզ լրագրոյ բարիզեան թղթակիցն ընդունեց, և յայտնեց անոր թէ բանակցութիւնք Բէրլինի մէջ Պ. Թրիքուի և Զունկ—Լի—Եամէնի միջոցով կատարուելով, ա՛լպատճառ մը չուներ պաշտօնապէս տեսակցիլ Շոմմէլ—Լաքուռի հետ։ Ըստ Չէնկ մարքիզի Լոնտրայի Քապինէթին ապդեցութիւնէն խուսափելու համար էր որ բանակցութիւնք Բէրլինի մէջ ըլլալ որոշուեցան։

Թայմզ նորէն կը յանձնարարէ Ֆրանսայի որ չափաւոր ըլլայ իր պահանջմանց մէջ։ Կըսէ թէ այս գործին մէջ Անգլիոյ դերը, ոչ թէ այս կամ այն կողմին դաշնակցիլ է, այլ միայն միջամտել։ Իր միակ հոգն է խաղաղութիւնը վերապահել։ Իսկ եթէ պատերազմ ըլլայ պիտի գոհանայ միայն իր մասնաւոր շահերը պաշտպանելով։

—

ԱԼՄԱՆԻՈՅ ԶՕՐՈՒԹԻՒՆԸ

Ալմանիոյ զօրայ ամբողջ դումարն է 2,800,000 հոգի, որոյ 780,000ը կազմակերպուած չէ տակաւին։ Սակայն պէտք է յիշել թէ ատոնք, որ լանտսթօրմ կը կոչուին, իրենց զինուորական շրջանը լրացուցած են, և ուստի շատ դիւրին է զանոնք վերակազմել։ Երկու միլիոնը, որ շարժուն զօրայ բուն թիւն է՝ հետեւեալ կերպով կը բաժնուի.

Պատերազմի զօրք առաջին պահեստի 1,450,000 հոգի, երկրորդ պահեստի 150,000 հոգի, լանտուէր 220,000 հոգի, տարեկան վիճակահանութեամբ ժողովուող 150,000, կամաւոր 50 հազար, մէկ տարուան կամաւոր 30,000 հոգի։

ՄԵԿՆՈՒԹԻՒՆ ՄԱՑՏԱՑԻ

Ի Պ. ԳՐԻԳՈՐ ԶԻԼԻՆԿԻՐԵԱՆԷ

—o—

(Նախորդ թիւ-էն շար.)

Վէպերու բաղմաժամանակեայ թարգմանիչն այս կէտը գիտնալու էր, սակայն խիստ հաւանականն այն է որ սխալողը մենք ենք. ուստի Մայայի բազմադէտ մեկնիչն թող բարեհաճի զմեզ համոզելու որ Համլէթի մէջ դերեզման փորողներն Շէքսպիրի դիւցազներն՝ կամ իր լեզուով հերոսներն են. թէ Լուիզա Միլլերի մէջ սպասաւոր մը, Թատրական Հրէայի մէջ կառապան մը՝ դիւցազներ են ևն. ևն.

Բայց սա թէութեամբ կրնանք համոզուիլ Պ. Զիլինկիրեանի որ իր թարգմանած Թշուառներու «հերոս և հերոսուհիներն» մի առ մի թուէ . . . ։

«Այս է ահա Մայայի վիպա-
«կան շրջանակն».—Նի՛ւթը, ծրագի՛րը, յատակագի՛ծն ըսել կ'ուզէ արդեօք. վէպը շրջանակ չունենար, եթէ կրնայ ունենալ թող Պ. Զիլինկիրեան օրինակներով ցուցնէ։

«Որուն մէջ կը տեսնենք արդ-
«ընկերային կենաց տրամի մը
«պատկերը, Տիկին Տիւսաբի եր-
«կին հրամանատար զօրապետէ մը՝
«որ կառավարութեան հակառակ
«քաղաքականութեան մը կը հե-
«տեւի։ Իրաց այսպիսի վիճակ մը
«չկրնար տեւել։ Հանրապետութեան
«նախագահն հասկցաւ դայս, և
«յանձնարարեց նախարարաց խոր-
«հրդոյ նախագահին՝ որ պատե-
«րազմի գործոց նախարարին հրա-
«ժարում խնդրէ։ Նախնական
«գոհունակութիւն մ'է այս ահա
«հասարակութեան կարծեաց։

Պէտք է որ խիստ խրատ մ'ըլլայ մեզ այս եղելութիւնը, որպէսզի զգուշանանք փողոցներու վրայ ցոյցեր ընելէ։ Մեր յաճախակի ըրած ընտրութիւններով, մամլոյ և գումարումներու վերջին ծայր ազատութեամբ այս ցոյցերը դերեթէ անտեղի են, և մանաւանդ վտանգաւոր։ Ցայսմի է թէ ինչպէս սկիզբ կ'առնուն, սակայն յաճախ անյայտ է թէ ի՛նչպէս կըվերջանան։ Այդ տեսակ ցոյցերու մէջ եղած բոլոր ազաղակները, բոլոր շարժումնք թէ՛ լաւ և թէ յոռի, տարաբնոյկ բնութիւն մ'ունին։ Զմոռնանք որ թագաւորական կուսակցութիւն մ'ունինք մեր դէմ, որոյ գործիքն եղող Պ. տը Պրոկլիի Ֆրանսէ լրագիրը յայտարարած է թէ ի հարկին իր բարեկամները չպիտի ընկրկին ձեռաց հարուածի մ'առջև։ Եւ խաղաղասիրական ցոյցէ մ'աւելի ոչինչ կայ որ լաւ օգնէ ձեռքի հարուածի մը։

Պէտք է որ միութիւն ունենանք իշխանութեան մէջ. այսինքն միութիւն նախագահական պալատան մէջ, միութիւն նախարարութեան մէջ, և կատարեալ համաձայնութիւն այս երկուքին մէջ։ Մենք կղզիացեալ դիրք մ'ունինք պէտք է որ մենք մեր գործը գիտնանք, առանց հորիզոնին չորս կողմը մեզի դաշնակիցներ փնտռելու։

«Կին բուն ոգին»։—Տրամը Ֆրանսերէն է, չ'հայանար։ Ջրամն պատկեր չ'ունենար, պատկերը բեմին կը վերաբերի. այս պատկերն ոգի չունի, ոգին թատերգութեան կը վերաբերի։

«Ինչպէս աշխարհիս ֆիզիգա-
«կան կարգաւորութեան» — Նիւ-
թական, ըսել կ'ուզէ, քանի որ
հայերէնն ունինք, ի՞նչ հարկ
Գաղղիացիներէ գոշնալ կամ մուրալ։

«Որք կ'անուանին ճարտարա-
«գէտ (արդիսդ)»։— Ոչ երբէք,
կը բողոքենք, բայց միշտ խնդար-
հաբար, յանուն հայերէնի որ ճարտարագէտը Ֆրանսերէն արդիսդի չ'թարգմանուիր, այլ արշիթէքթի։ Թշուառներու թարգմանիչն թող ներէ մեր այս համարձակութեան որով անհանգուրժելի ՍԽԱԼ մը կը հրատարակենք։

Պ. Զիլինկիրեան իր մեկնութեան Գ. գլխուն (Մասիս թիւ 3540) առաջին երեք էջերուն մէջ ճարտարագէտին համար այնչափ յատկութիւններ կը դիզէ որոնցմով եթէ ճարտարագէտ (*) մը իր արհեստն ի գործ դնելու ելլէ անմիջապէս յիմարատուն կը նետուի։

«Վիպասանը, որ ճարտարա-
«գէտ մ'է, կը նկարէ դրչովն իր
«առջև պարզուած գեղեցկու-
«թեանց և ազնուութեանց պատ-
«կերները»։—

Վիպասանը ճարտարագէտ մէյմար չէ. գրիչը չ'նկարեր, վրձինը կը նկարէ, գրիչը կը նկարագրէ։

«Տիկին Սիրա։ Այս հանդիսականը (ասկէ յառաջ հերոսուհի էր) ճշմարտութեան և ազատութեան ոգին է, նաև ատութեան և գերութեան թշնամին փիլիսոփայութեան փոգարն է, որ թէ՛ կը քարոզէ և թէ՛ կը բողոքէ»։ Եթէ Պ. Զիլինկիրեան լաւ հասկցած լիներ Տիկին Տիւսաբի երկին բուն ոգին, Տիկին Սիրայի համար ոչն պարբերութեան հետ ուրիշ երկար գոմեստներ գրելու տեղ, այդ քարոզող եւ բողոքող փիլիսոփայուհին իբրև դատապարտելի կին մը պիտի նկատէր։

Տիկին Սիրա ոչ այլ ինչ է Մայայի համար բայց եթէ կնոջ ազատութեան, ըստ Պ. Զիլինկիրեանի ազատագրութեան, խնդիրով յուզուած, բարկացած, բարբոքած, վրդոված և երևակայրայ, առ ծովային նախարարութիւն Ֆրանսայի։ Այս լրոյ համեմատ, Բավիլիոն—Նուառները ետ քաշուէր են Լայ—Ֆաիէն։ Աննամեան լիազօրները, որք Շաթօ—Ռընօ նաւով հասան, Հանոյի պիտի երթան։ Աննամեան ծովազօրին հետիոտն երկու գունդեր և երկու հարիւր հրձիգներ Սաիկոնէն Հայ—Ֆոնկ հասան։

Հոնկ—Ֆոնկէն կը հեռագրեն առ Մթանտարա թէ, Պ. Հարման, քաղաքային դոմիսէր, Սթանտարտի՝ Թոնքին գտնուող թղթակցին իմացուց որ Աննամեան կառավարութիւնը, համահաճութեամբ կարգադրութիւն մը ըրաւ Բավիլիոն-Նուառներու հետ։ Այս կարգադրութեան տրամադրութեամբ՝ Բավիլիոն—Նուառները Թոնքինը պիտի պարպեն, և խօսք կուտան վաճառականութեան վնաս մը չհասցունել։ Պ. Հարման տեղեկութիւն ստացաւ թէ Բավիլիոն—Նուառներն արդէն սկսած են ետ քաշուիլ։ Կը կարծուի թէ Պ. Հարման պաշտօնեներ տուած ըլլայ Բավիլիոն-Նուառներու, Ֆրանսօ—Աննամեան ապագայ զօրաբանակին մէջ։

Բավիլիոն—Նուառներն իրօք կը պարպեն Սոնկ—Թաին, և գաղղիացի զօրքերը սնմիջապէս պիտի յարձակին Պաք—Նինի վրայ։ Միանգամայն Գաղղիացի նաւատորմիղը Թիէն—Նուէնի վրայ պիտի ուղղուի, գետին հիւսիսակողմէն, և թնդանօթակիրներ պիտի զրկէ Պաք—Նինը գրաւող Չինացի կանոնաւոր զօրայ ետ քաշուիլ ստիպելու համար։

Պէրլինէն կը հեռագրեն Մորնինկ Բօսթի թէ, Բէրլինէն եկած հրամանայ համեմատ, Պէրլինի չինական դեսպանը հրամաններ տուաւ Քիէլի նաւաշէններուն որ փութան Չինաստանէն ապսպրուած երկու զրահաւորները շուտով շինել։

Չինայ Բարիզի դեսպան Չէնկ մարքիզը ամսոյս 8ին Բարիզէն մեկնեցաւ Անգլիա, դեսպանատան բոլոր մարդոյ հետ միասին։ Մեկնելէ առաջ Սանթրալ Նիուզ լրագրոյ բարիզեան թղթակիցն ընդունեց, և յայտնեց անոր թէ բանակցութիւնք Բէրլինի մէջ Պ. Թրիքուի և Զունկ—Լի—Եամէնի միջոցով կատարուելով, ա՛լպատճառ մը չուներ պաշտօնապէս տեսակցիլ Շոմմէլ—Լաքուռի հետ։ Ըստ Չէնկ մարքիզի Լոնտրայի Քապինէթին ապդեցութիւնէն խուսափելու համար էր որ բանակցութիւնք Բէրլինի մէջ ըլլալ որոշուեցան։

Թայմզ նորէն կը յանձնարարէ Ֆրանսայի որ չափաւոր ըլլայ իր պահանջմանց մէջ։ Կըսէ թէ այս գործին մէջ Անգլիոյ դերը, ոչ թէ այս կամ այն կողմին դաշնակցիլ է, այլ միայն միջամտել։ Իր միակ հոգն է խաղաղութիւնը վերապահել։ Իսկ եթէ պատերազմ ըլլայ պիտի գոհանայ միայն իր մասնաւոր շահերը պաշտպանելով։

—

ԱԼՄԱՆԻՈՅ ԶՕՐՈՒԹԻՒՆԸ

Ալմանիոյ զօրայ ամբողջ դումարն է 2,800,000 հոգի, որոյ 780,000ը կազմակերպուած չէ տակաւին։ Սակայն պէտք է յիշել թէ ատոնք, որ լանտսթօրմ կը կոչուին, իրենց զինուորական շրջանը լրացուցած են, և ուստի շատ դիւրին է զանոնք վերակազմել։ Երկու միլիոնը, որ շարժուն զօրայ բուն թիւն է՝ հետեւեալ կերպով կը բաժնուի.

Պատերազմի զօրք առաջին պահեստի 1,450,000 հոգի, երկրորդ պահեստի 150,000 հոգի, լանտուէր 220,000 հոգի, տարեկան վիճակահանութեամբ ժողովուող 150,000, կամաւոր 50 հազար, մէկ տարուան կամաւոր 30,000 հոգի։

(*) Այս բառն միշտ իր բուն նշանակութեամբն առնելով (արշիթէքթ մէյմար) պիտի հասկնանք ամեն պարագայի մէջ, ըստ որում գեղարուեստն (արդիսդ) և ճարտարագէտն (արշիթէքթ) նոյն իմաստ ընդունելու ձեռնհասութիւնը չունինք։

(*) Այս ենթադրութիւնը կը վերաբերի անոնց միայն որ սէր դգացած են, անզգայ սիրտ մը ոչինչ կրնայ վճռել այս մասին։

կեանքդ, մէկ խօսքով կը սիրես զանի՝ մարդ մը իր անձն, իր հոգին սիրելուն պես, ո՛չ, քու անձդ, քու հոգիդդ աւելի կ'սիրես զանի, անոր ձայնը, անոր նայուածքը, անոր գոյութիւնը՝ ամենաբարին Աստուծոյ իր հաւատացեալներուն խոստացած Արքայութեան, կամ քու երևակայութեանդ բմբռնելու անկարող գտնուած տեսակաւ երանութեան անձնաւորութիւնն է. անով կ'ապրիս, անով կը շնչես, նա է ամեն բան, քեզ համար նա է տիեզերքը, անկէ դուրս ոչինչ կայ, անոր մտա ապրելը ենթադրանիդ կանխեցին մարելու մերձ լոյսն է. այսպէս կը սիրես զանի, բայց իր համակրութիւնը տակաւին վայելած չես, ցորեկը ապուշ՝ և դիշերը աքսուն կ'մտածես. սարսուռ կդգաս երբ եւ բեւեռակայութիւնդ անոր բերնէն համակրալիր խօսք մը, վանկ մը կը խոստանայ քեզ, քու անձդ իբրեւ յօշոտեալ դիակ մը կը նկատես երբ պատարին մտածում մը անոր կողմէ տակաւութեան, անտարբերութեան կամ ծաղրի սուսեր մը կը ներկայէ սիրտդ. և մինչդեռ դուն այս ապէտայի ճգնաժամին մէջ կը հոգեվարես և կ'դգաս թէ անոր մէկ նայուածքը դրախտին դռնե-

ԿԻԼԻՈՄ ԿԱՑՍԸԸ

Թան լրագրոյ թղթակիցը, որ Նայ-ագրմոլոի արձանին ասնախմբութեան ներկայ գտնուէր է, նամակ մը ուղղած է միջեալ լրագրոյ, որոյ մէջ հանդէսը նկարագրելէ ետեւ Կիլիոմ կայսեր մէկ նկարագիրը կընէ, որ հաւատիկ։

Կայսրն ամեն ակնարկութեանց կեդրոնն է, իր անձն ամեն ինչ է ժողովրդային երեւակայութեան մէջ։ Իր ութսունեակից տարեայ հակառակ կայտառութեան և առողջութեան զարմանալի կերպարան մ'ունի, իր նուրբ, և առյդ երեսին վրայ ամենեին յոգնութեան նշան մը չ'երեւիր։ Մարմին ուղղաձիգ և կորովի է, դէմքը, որ սովորաբար քաղցր ու շնորհալի է, այս բոպէիս արտասովոր ծանրութեան մը կնիքն ստացած է, և խորին ու յափշտակիչ խորհրդածութեան մէջ ընկղմած բլլալը կ'արտայայտէ։ Եւլէնպուրկի կոմսին երկար ատենախօսութեան միջոցին, կայսրը կատարեալ անշարժութիւն մը պահեց, երբէք գնդեր մը չշարժեցաւ իր երեսին վրայ, երբէք իր անդամոց մին ձգտելով՝ չը-մտանեց իր յոգնութիւնը, դերադոյն գլուխ զօրաբանակին՝ անաղարութեան օրինակ հանդիսացաւ իր զօրականաց։ Հանդիսատեսներու խումբի մ'եռաւ ապասանած՝ կրցայ ժամանակ ունենալ, այս կէս ժամու միջոցին, այս զարմանալի ծերունւոյն դէմքը նկատել։

Կիլիոմ կայսրը կընայ նատուիլ իբր երջանիկ մարդու և իշխանի տիպարը։ Կեկառավարէ կամ կը իշխէ քառորդ դարէ ի վեր. արդէն Լուտովիկոս ԺԴի ապրած տարիքէն 10 տարի անցած է։ Իրականացուց, ոչ միայն իր բոլոր անձնական փառասիրութիւններն՝ այլ նաև իր ժողովրդեան երազները, իր ազգին դարաւոր ձգտումները և իր Ֆունին ազգային գաղափարները։ Ցեսաւ իր երկիրն անդունդին ամենէ խորը, և դայն իր ձեռօք փառաց և զօրութեան կատարը բարձրացած տեսնելու գոհունակութիւնն ալ ունեցաւ, գոհունակութիւն մը՝ որ ամենէ աղնիւն է վեհանձն սրտի մը համար։ Ճանչցաւ պարտեալ, ստորնացեալ, անդամատեալ Բրուսիան, և յանուն այս միւնոյն Բրուսիական միապետութեան այսօր ամբողջ Ցամաքին տիրապետը դարձած է։ Նա զուտակն է այն Լուիզա թագուհւոյն, զոր Նաբոլէոն զօրականի մը վայել անառակութեամբ նախատեց, և կէս դարու անկրպետի մը մէջ, յաղթողի և աշխարհակալի յաղթութեամբ՝ երկու անգամ Բարիզ մտնելու եղական բաղդն ունեցաւ։

Եւ այն մեծ գործն՝ որոյ դորձաւորն ինքն եղաւ, երբէք չը-վերադրիր բաղդին, դէպքերու դերադոյն զօրութեան և կամ այսօրուան օրինաց նման՝ պատմութեան ստողքերի օրինաց չղթայացումին, ինչպէս կը վերադրիր եթէ այս սկեպտիկեան դարուս մէկ զուտակն ըլլար։ Հոն՝ Աստուծոյ մատին հետքը կ'տեսնէ նա, այսինքն բարձրագոյն կամքի մը զօրութիւնը՝ որոյ դորձակատարն եղաւ ինք, դործակատար մը՝ որ նպատակին բարձրացմամբ, կը քաւէ և կը պրպդորձէ անուղղութիւնը։ Հոհենձոլէռն դերդասանին այժմու դիմաւորը, կաթոլիկ եկեղեցիներու հասկցած անձուկ իմաստին համեմատ օրինաւորական կուսակցութենէն չէ. իր քաղաքական դիտակն կրօնը որ և է ձեւ մը չունի, ընդարձակ է այն՝ զինքը կենդանացնող ազգային զգացումին նման։ Սմեն ինչ ծառայեց այս մարդուն, առանց երբէք ինքզինքը խաբելու կամ հակասութեան մէջ ելնելու հարկին։ Այս դարուս մէջ, ուր բոլոր համոզումները կը խախտին և խիղճերն անհանդստութեամբ ինքզինքնին կը հարցունեն, կայսրը՝ ամենեւին չփոխեց իր պարտուց և իրաւանց նկատմամբ ունեցած դիտակցութիւնը, ոչ ինչ կասկած չ'խռովեց այս հաւատացեալին միտքը։

Իր գործին կատարման մէջ, նեցուկ ունեցաւ իրեն բոլոր յատկութիւնները, բոլոր նախապաշարմունք, բոլոր հաւատք, այնպիսի դարու մը մէջ, որոյ տիրացած է դրեթէ ռամկապետութիւնը։ Եւ այդ յատկութիւնք, նախապաշարմունք և հաւատք տակաւին կարելի կը դարձուցեն մեծ թագաւորին այդ դժուար դերը։ Իշխանութիւնն իրեն համար խիստ և նուիրական պաշտօն մը եղաւ, և այս մասին իր պարտաւորութիւնները խոր համոզումով մը կատարեց։ Զինքը կուռքի չափ պաշտող, և իրեն յանձնուս երախտապարտ ժողովրդէն շրջապատեալ՝ ինքն իր յանձին Աստուծոյ ընտրեալը և ամենաբարձրեալին հրամանաց դործադրիչը կը դանէ երկրիս վրայ։

Պատմութիւնը չ'ցուցներ ամենեւին բաղդի ուրիշ օրինակ մը, որ այսքան կատարեալ, այսքան անկեղծ և այսքան պայծառ ըլլայ։

—

ՆԱՊՈԼԵՈՆ ԻՇԽԱՆ

Բլթի Բոնոբալ թերթը կըսէ թէ, Նաբոլէոն իշխանը Պիարիզի մէջ, Պորտոյ դաւառին կայսերական կուսակցութեան նախագահին ըսած է.— «Զիս իբր հանրապետական կ'ամբաստանեն։ Արդեօք ժիւլ Կրէվիի կամ Ֆէրրիի՞ մը կը նմանցունեն Նաբոլէոն մը։ Ի՞նչ էր ուրեմն 1802ի և 1852ի կայսրութիւնը։ Մ'իայն մէկ անհատականութեան մէջ՝ հանրապետական ձեւին և գաղափարին մարմնաւորութիւն չէ՞ր մի՞թէ։ Վա՜ղը։ Պատրաստ եմ իմ անուն Օրլեանեանոց անուան հետ միասին ժողովրդային ընել, և քան բաւականի կը ճանչնամ Գաղղիան, ընելիքիս հետեւանքէն երկիւղ չունենալու համար։ Անդրանիկ որդիս քիչ ատենէն զինուորական տարեշրջանը լրացունելու վրայ է, և արդէն ջերմ շնորհակալութիւն յայտնած է ինք, զինքն այս ծառայութեան մէջ մնացանելով, Գաղղիացիի մը՝ հայրենիքը սիրելու առաջին պարտաւորութիւնը ճանչցուցած ըլլալուս համար։ Օգուտ քաղեց անկէ։ Իմ որդիքս հասկցան թէ, ինչո՞ւ համար ուղեցի, որ ուսմունքն առատորէն և զինուորական կեանքն քան բաւականի ուսանելէ ետեւ կենաց շրջանը մտնեն։ Եւ եթէ իրենց առաջին օրերը աշխատութեան ընծայուած են, յետոյ իրենց վարձատրութիւնը պիտի դանեն այն համակրութեան և յարգանաց մէջ՝ զորս Ֆրանսա պիտի տայ իրենց, և իրենք ալ պիտի գիտնան արժանանալ ատոնց։»

—

ՀՐԷԱՑԻ Ի ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ

Հրէից նկատմամբ եղած օրէնսդրութիւնը վերաքննելու համար յանձնաժողով մը կազմուած է Ռուսիոյ մէջ, ընդ նախագահութեամբ Փահլէն կոմսի։ Այս առթիւ Ռուս լրագիրները յօդուածներ կը հրատարակեն Հրէից անպատասխ։ Ռուս թերթերը չեն ուզեր որ հրէայք՝ իրենց համար արդէն գծուած սահմաններէն դուրս բնակութիւն հաստատեն։ Ատոնց կարծիքն այն է թէ, երբ հրէայք Ռուսաստանի ոմանց դաւառաց մէջ բնակութիւն հաստատեն, հոն միշտ վաճառական այս մասին. սիրային մատնութեա՞ն մը պէտք չ'է հաւատալ.— ամենեւին, ըսէ, աղնիւ ընթերցող, դու որ սէր կ'զգաս միթէ կարելի՞ է այսպիսի բան մը. արդեօք բնութիւնը կամ Աստուած տուա՞ծ է մարդուս այսքան այժ ու խելք, ո՞վ կը-նայ ուրանալ, նախանձի և վրիժառութեան չար ոգիներն սիրոյ հրեշտակին ետեւէն թագուն և մթին քայլող լրտեսներ են։

Տիկին Տիւսաբի այս քնարութիւնն ու ճաշակը՝ որ իր վէպն հիւսող կապերուն դլխաւորն է, և առանց որոյ Մայտան վէպ ըլլալէ կը դադրէր, Գ. Զիլինկիրեանի համար թերութիւն մ'է եղեր։ Թող ներուի մեզ ըսել որ ուշեմ մեկնիչն յանգէտս տիկին Տիւսաբի երկին յարգը կը նուաստացունէ անոր դովելի կողմերն անդոսնելով ու դատապարտելի մասերը մեծարելով... վերջապէս Գ. Զիլինկիրեան յօնք չինելու միջոցին աչք հանած է։

(Շարունակելի)

ԿԱՐԱՊԵՏ ՍՏԵՓԱՆԵԱՆ

ԸԸ պիտի բանան քու առջեւ, ոչ թէ լուսոք մը՝ այլ անոր հազիւ լսելի մէկ մրմունջն քու երեւակայութեան չ'հասած երանութեան կատարը պիտի բարձրացունէ զքեզ, յանկարծ սիրուհիդ իր սիրոյ աւետարանը կ'ընծայէ քեզ. «զքեզ կը սիրեմ» տաւիղը կը նուագէ սիրտիդ, որ իր թելերով՝ եթէ դրնոյ այսպէս քսուիլ, դԱստուած փառաբանելու համար միայն հրեշտակներու յատուկ տուս մը կը կազմեն նոյն տաւղին հետ։

Վերջապէս սիրուհիդ քեզ կը պաշտէ, քան սրտի մինոյ յատկութիւններու թագուհին է պաշտելն. կը խոստանայ քեզ կին բլլալ, այն ատեն քու ամենէ նուիրական բանդ, այսինքն մաքդ մատնին կուտաս անոր 'ի միակ նշան սիրոյ և կապակցութեան, ա՛լ նշանածդ է նա, երկուքդ ալ կ'երդնուք հաւատարիմ մնալու, ա՛լ երջանիկ է.։ Քու կամքէ անկախ պարադաներ զքեզ ոչ թէ ամբողջապէս, այլ մարմնդ միայն օտար երկիր կը նետեն, վասնզի սիրտդ և միտքդ իրենց բոյնին՝ այսինքն նշանածիդ սիրտին մէջ կը թողուս, և եթէ քեզ մնացած է քու կենսական տարրէն, սիրտէդ ու միտքէդ փոքր մաս մը՝ թէև դուն օտար աստղերու ներքեւ՝ միշտ կդգաս անոր շունչը, չ'ես զդար և չ'ես մտածեր որ կոխած սալայատակներդ անծանօթ են քու ծնած երկրի, այլ կատարեալ էս հաւատի ես որ երեւակայութեանդ առջեւ դրախտի երեւոյթն ունեցող անշուք պարտէզին աւազին վրայ բնութեան լուռ միջոցին կը շրջիս յամրաքայլ, թէ քովդ մէկը կայ որու շրջագեսոտին քանց.քին քսուող վարդատունկերուն և իր անուշահոտ ներքեւ աշնան թօթափած չոր տերեւներու շշունչը կը լսես, շշունչ մը, որ երկու սիրեցեալներու փոխադրին և փոխանակուած հրաւիր և անմեղունչ համբոյրներու հետ երկնային ներդաշնակութիւն մը կը կազմէ, այն ատեն զԱստուած կ'օրհնես, վասնզի սիրոյ կատարն է Աստուած։ Այսպէս կը թմբրիս, քունը աչերուդ կը ծանրանայ, կը-նիրհես, կ'երազես, առատ անկողնէդ իջնելու դուռդ կ'զարնեն, մարդ մը կը մտնէ և իր ետեւէն դժոխքը, մասնիդ կը-տեսնես...։

Ըսէ՛, աղնիւ ընթերցող, ի՞նչ կ'զդաս, ի՞նչ կը մտածես նոյն վայրկենին, դու՝ որ սիրով արբշիռ խենթ մ'ես, կատարեալ խենթ մը. այցելուիդ առաջին հարուածին կ'ահաբեկիս, և երբ ժամեր անցնին, երբ իրիկուն ըլլայ, հեռեւեալ օրն, միւս օրն խենթութիւնդ կ'անցնի, վիրաւոր ու վշտալիր սիրտդ ատելութեան սպեղանիով կառողջանայ. միտքդ կը հանդարտի, և իբրեւ պաղարիւն փիլիսոփայ քու առնական վեհանձնութիւնդ ձեռք կ'առնուս, «ամենէ յառաջ պատիւ» կը գոչես, տկար արարածէ մը խարուելուդ կ'ողբաս, այս ալ կ'անցնի, վրէժինդրութիւնը կ'ուզես սիրտիդ, ի՞նչ ընես այն ատեն, նշանածդ սպանես, բայց մարդ մ'ես դուն, այն աստիճան ստորնութեան չ'ես դիջանիր, հետեւաբար ուրիշ ճանբայ չ'մնար քեզ բայց եթէ սիրտդ ուրիշի մը տալով վրէժ լուծել, ապրիլ և պատուաւոր ապրիլ։

Ահա այսպէս կը նեղ Տիգրան, Մայտայի սիրահարն, կուգէ ըսել թէ Տիգրան մէկէն 'ի մէկ պէտք չէր հաւատալու անհաւատարմութեան և մատնութեան պժգալի գործին, բայց ո՞վ է Տիգրան, ի՞նչը պէտք չ'էր հաւատալ, իր սիրուհւոյն մա՞հը.— կարելի է, սիրող սիրտ մը չհաւատար յանկարծ այդպիսի մահուան. շահի մը կորո՞սը.— քնական է հազար ու մէկ ենթադրութիւններ անպակաս են այս մասին. սիրային մատնութեա՞ն մը պէտք չ'է հաւատալ.— ամենեւին, ըսէ, աղնիւ ընթերցող, դու որ սէր կ'զդաս միթէ կարելի՞ է այսպիսի բան մը. արդեօք բնութիւնը կամ Աստուած տուա՞ծ է մարդուս այսքան այժ ու խելք, ո՞վ կը-նայ ուրանալ, նախանձի և վրիժառութեան չար ոգիներն սիրոյ հրեշտակին ետեւէն թագուն և մթին քայլող լրտեսներ են։

Տիկին Տիւսաբի այս քնարութիւնն ու ճաշակը՝ որ իր վէպն հիւսող կապերուն դլխաւորն է, և առանց որոյ Մայտան վէպ ըլլալէ կը դադրեր, Գ. Զիլինկիրեանի համար թերութիւն մ'է եղեր։ Թող ներուի մեզ ըսել որ ուշեմ մեկնիչն յանգէտս տիկին Տիւսաբի երկին յարգը կը նուաստացունէ անոր դովելի կողմերն անդոսնելով ու դատապարտելի մասերը մեծարելով... վերջապէս Գ. Զիլինկիրեան յօնք չինելու միջոցին աչք հանած է։

և միմիայն առևտրական գործերով պիտի զբաղին և հետևաբար այդ գաւառներու հողերն անմշակ մնալով, երկրագործութիւնը կամ երկրին բնական զօրութիւնը խիստ պիտի նուազի և վնասուի։ Եւ իբր օրինակ առաջ կբերեն Ռուսիոյ հիւսիսակողման Հրէայ գաղթականութեան ողորմելի վիճակը, ցուցնելով անոնց երկրագործութեան մէջ ունեցած բայարձակ անկարողութիւնն ու անքնդունակութիւնը։

—

ԻՏԱԼԻԱ ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ

Այս երկու ազգերը վերջերս գիրար այնքան նախատելէ և իրարու անձնասիրութիւն վիրաւորելէ ետև, այժմ կը տեսնուի որ, կարեկցութեան և սիրոյ արտայայտութիւններ կընեն իրարու։

Ֆանֆուլլա Իտալացի թերթն սկիզբ տուած է ասոր, ինչպէս կը տեսնուի իր յետագայ պարբերութեան մէջ։

«Այս օրերս Ֆրանսա ենթակայ եղաւ մամլոյ ամեն կերպ նախատանաց և խստութեանց։ Կարծես թէ այնպիսի մարդեր կան որ հուրը բորբոքել կուզեն։ Սեպտեմբեր 29ի միջադէպը (Սպանիոյ թագաւորին եղած թշնամանքը) արատ չբերեր ճշմարիտ Ֆրանսայի, ուղղամիտ և դործունեայ Ֆրանսայի։ Թողունք ուրեմն զանի ի խաղաղութիւն։

Ի՞նչ է ուրեմն, արդեօք առնոր դէմ պատերա՞զմ կամ ընդհանուր խաչակրութի՞ւն մը կուզուի զանի ջնջելու համար։ Զբղիացուիր, ասուգիս, թէ Եւրոպա ի՞նչ դէմք պիտի ունենայ առանց Ֆրանսայի։ Եւրոպա դեղանի տիկնոջ մը կը նմանի, և եթէ Ֆրանսա դոյութիւն չունենայ Եւրոպայի մէջ, այն ատեն Եւրոպա մէկ աչքը փորուած կընոջ մը պիտի նմանի, վասնզի Ֆրանսա քաղաքակրթութեան մէկ աչքն է։

Կրկնակի խորհինք ուրեմն 'ի նա։»

Դիտուն վիճակագիր մը հաշիւ բրած է թէ, ամբողջ Եւրոպայի մէջ օրը 4,618,300,000 լուցկի կը սպառուի։ Աչմանիոյ մէջ համեմատաբար իւրաքանչիւր անհատի համար 15 լուցկի կ'սպառուի, Պելճիքայի մէջ 9, Անգլիոյ մէջ 8, Դաղղիոյ մէջ 6։ Ամբողջ Եւրոպայի մէջ իւրաքանչիւր անհատի միջին հաշիւով՝ մէկ օրն սպառած լուցկին է 6էն 7։

— Կը հաւատան թէ, Պելճիոյ թագաւորն ու թագուհին, Հոլանտայի թագաւորին կողմէ իրենց եղած հրաւէրն ընդուներ են Լու պալատն երթալու համար։ Հոլանտայի թագաւորն ու թագուհին ալ յառաջիկայ ապրիլ ամսուն պիտի այցելեն Պելճիոյ արքունական քնատանեաց, Աւստրիոյ արքունեաց այցելելէ առաջ։

— Կը ծանուցանեն թէ Գ. Լբսէվս Նոյեմբեր 9ին հայկերոյթի մը հրաւիրուած է Լոնտայի քաղաքապետին կողմանէ։ Լբսէվս հրաւէրն ընդունած է և նշանաւոր առնախօսութիւն մը պիտի ընէ այս առթիւ։

LONDON & LANCASHIRE

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ		ԴՐԱՄԱԳ. ՊԱՀԵՍՏԻ
ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՈՍԿԻ		ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ
1,852,000		232,918

ԼՕՆՏՕՆ ԵՒ ԼԱՆԳԱՇԱՅՐ

ՀՐԴԵՀՀ

ԱՊԱՀՈՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Սոյն ընկերութիւնը որ հաստատուած է 1862ին կապահովել միմիայն հրդեհի վտանգներու դէմ։

Հասարակաց շէնքերու համար 0/0 20 զեղչ կըլայ։

Ընդհանուր գործակալք և փոխանորդք Զմիւռնիոյ և Վիլայէթին միւս քաղաքաց համար։

ՖՐԱՆԿԵԱ և ԶԱՄԱՔՈՊՈՒԼՕ
FRANGHIA et ZAMACOPOULO

Գրասենեակ Եուվան օղլու խան թիւ 3 Այի-եօրկիի մօտ։

Ապահովուիլ ուզողք կրնայ դիմել նաև Բուպիէ Պէտէս. թէն Ց. Դերձակեան եղբարց գրասենեակը։

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ

	տարբ.	Բարձր.	ցած.
Արծթ մէճ.	23,15	23,05	20
Ոսկի օսմ.	125,	135,26	107,99
Սթերլին	137,	148,25	118,36
Ոսկի գաղ.	109,50	118,49	94,60
Վենետոց	101,50		
Հինդնոց	—		
Մէթալիք	63,		
Թղթադրամ	1000		

ԱՐՇԱԼՈՅՍԸ ձեռքէ կը ծախուի հետեւեալ տեղերը,

1. Բէշիտիէ ճաշտէսի ծխաւաճառ Պ. Աբրահէս Ոսկանեանի քով։

2. Քարափէն վրայ Դարչը-եաղայի նաւամատոյցին դէմ, ծխաւաճառ Պ. Կիրակոսին քով։

3. Քարափէն վրայ ծխավաճառ Պետրոսի քով։

Հատը 3 մէթալիք։

ԱՐՇԱԼՈՅՍԻ ՏՊԱՐԱՆ

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐՔ

Փոխանակագիր	Կ. Պոլսոյ վրայ		124,75—
»	Լոնտրա երեք	ամսուան	134,75—136,25
»	» »	օրուան	136,75—137,75
»	Ֆրանք	» ամսուան	214, —216,
»	» »	օրուան	216 —217,75
»	Ֆիորին	» ամսուան	447 —452
»	» »	օրուան	455—460

Ց. ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ

Պ. Ց. Պէրպէրեան պատիւ ունի ծանուցանել հասարակութեան որ թէ տախտակի և թէ մետաղներու վրայ ամեն տեսակ ՓՈՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ընելու պատրաստ է աժան գիներով։

Կը տպէ նաև ԱՑՑԵՏՈՄՍԵՐ, հարսանեաց, յուղարկաւորութեան հանդէսի ևն ՀՐԱՒԻՐԱԳՐԵՐ, թէ մեծ և թէ փոքր ՑԱՑՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ, ԸՆԿԱԼԱԳԻՐ, ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ, նամակի ՎԵՐՆԱԳՐԵՐ ևն ևն։

Կը շինէ նաև պատերու վրայ զանազան նկարներ, և խանութներու վրայ կախուած նշանաբաններ և ապակիներու վրայ զանազան տեսակ գրերով անուններ եւայլն։

Պէտք ունեցողք կրնայ դիմել Սէվգի Խան, վերի յարկ թիւ 17 Լրագրոյս սենեակը։

գործակալութիւնք

ԱՊԱՀՈՎԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ

QUEEN

Թագուհին Ապահովական ընկերութիւնը կ'ապահովէ կեանք, ցըկեանս հասոյթ (rente viagère) և ապրանց օժիտներ մանաւոր և օգտակար պայմաններով։ — Կ'ապահովէ նաև հրդեհի դէմ՝ շէնքեր, կահկարասիք, անշարժ գոյքեր, ապրանքներ, գործարաններ ևն. ևն. թէ Զմիւռնիոյ և թէ շրջակայ գիւղերուն մէջ առաւելագոյն օգտակար պայմաններով։ Նոյնպէս նաև Ճոգբր Ասիոյ, Սուրիոյ, Քարամանիոյ, Յունաստանի, Բուլգարիոյ և Բուլգարի գլխաւոր քաղաքաց, Մինկերկրական, Յոնական, Արշիպեղեան կղզեաց մէջ, թէ ուղղակի կերպիւ և թէ իւր Փոխ-Գործակալաց միջոցաւ, որք Զմիւռնիոյ Ընդհ. Գործակալութենէ կախումն ունին։

QUEEN INSURANCE Co. Ld

ԱՊԱՀՈՎԱԿԱՆ ԳՈՅԱՑԱԼՈՒԽ 2,000,000 ՈՍԿԻ

RELIANCE MARINE

ԺԱՄԱՆԱԿԱԿԻՑ ՀԻՄՆԱՐԿՈՒԽ 1,000,000 ՖՐԱՆԿ

Վստահութիւն Ծովային Ապահովական ընկերութիւնը կ'ապահովէ շրջենաներու յանձնուած Ապրանք և Սնակ՝ Ծովային արկածներու և վտանգներու դէմ, թէ Զմիւռնիոյէն ուրիշ տեղ զրկուած ատեն և թէ օտար նաւահանգիստներէն Զմիւռնիա փոխադրուած ատեն. Նոյնպէս փոխադրաբար Մինկերկրական Ծովու մէկ նաւահանգիստէն ուրիշ մը փոխադրուած ժամանակ։

Զմիւռնիոյ մէջ գիները խիստ չափաւոր են։

Կորուստները անմիջապէս կը վճարուին Զմիւռնիոյ կամ Անգլիոյ մէջ ապահովելոյն կամքին համեմատ։

RELIANCE

ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ Ֆրանկաց թաղ Քսէնոբուլոյի Ֆէրխանէն թիւ 2 և 3
ՃԻԻՂ Բէշիտմալճլար պաշի Սէֆէրեան խանի վերի յարկը թիւ 3
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼ
Ճօն Ա. Ա. Կոռ

Ապահովել ուզողները կրնան նաև դիմել Սէֆէրեան խանին քով Եսայեաններու մաղազան ուր կը գտնուի
ՓՈԽ ԳՈՐԾԱԿԱԼ
Յ. Կ. Հիւսնեան

Մանրամասն տեղեկութեանց համար պէտք է դիմել վերոյիշեալ խանին վերի յարկը թիւ 3 մասնաճիւղին
ՏՆՕՐԷՆ
Բիթէր Ռ. Կոռի

QUEEN Ընկերութիւնը իւր 2,000,000 Անգլիական ոսկոյ դրամագլխին հետ միատեղ ունի նաև բաժնեատերաց ԱՆՍԱՀՄԱՆ երաշխաւորութիւնը, որով կատարեալ վստահութեան արժանի է։

Ընդ. Գործակալը ՃՕՆ Ա. Ա. ԿՈՌ լիազօր արտօնութիւն ունի ընկերութեանց դէմ եղած որևէ գանգատանաց և խնդրանաց պատասխանել և եղած կորուստները ԱՆՄԻՋԱՊԷՍ վճարել։

ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՔ QUEEN ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Այտընը – Ա. Աբոստոլիտիս
Ատանա – Սուրսոք Լուլթ Ֆոլլահ Բաստ
Ալէքսանտրէթ–Պէլիֆանթէ և Քոթոնի
Պէրութ – Ե. Տ. Սուրսոք
Մաղնիսա – Մ. Տիտանտաբուլօ
Մէրսին – Ե. Բաստ և Ընկ.
Նապլիի – Ա. Սարունճու օղլու
Սուսամ–Լէօն Միսիր
Թիրէ – Պ. Էսէպալօղլու
Էսքիշէհիր – Սոկրատ Հ. Անարէաս
Մէնէմէն – Տ. Զ. Մէյմար օղլու
Հին Ֆոչա – Բ. Վասիլիու
Նոր Ֆոչա – Ղրի. Հաճի Անաստասիու
Պայընտրը–Հաճի Ավրամ Լիվանիտիս
Ուրֆա – Եոր. Միխայիլու և Ընկ.
Նոր Եվեսոս–Ալէքս. Միխալաքուլօ
Տիքիլի – Գ. Ն. Սինտաինոս
Զէօշմէ – Ալֆոնս Միշէլ
Մաքրի – Ս. Ստավրիանոս
Մուղլա – Բրստր. Հաճի Քիրեաքօ
Քասապա – Յակոբ Ճէվահիրճեան
Տէքէլաղաճ – Եղբարք Ֆիմէրէլի
Բատրա – Ա. Պարման
Լիմնոս – Ի. Վ. Լամբիտիս
Միտիլի – Եսան. Թէոտոսեատիս
Սաքրգ– Արթիւր Թրիքօն
Սիմի – Ն. Բէթրիտի որդիք

Ամեն գործակալութիւն իւր մասնաւոր ճարտարապետն ունի. Զմիւռնիոյ Ընդհ. Գործակալութեան ճարտարապետն է Մ. ՆԻԲՕԼԱ ՄԱՆԷԹԱ

ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՔ RELIANSE ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Տէքէլաղաճ – Եղբարք Ֆիմէրէլի
Կէլիպօղլու – Մ. Օտօնի
Եօբի – Ա. Պ. Թիան և որդիք
Թէօսթէնճէ – Ի. Ա. Սէնիս
Լարնաքա – Ի. Զիրիլի և որդիք
Լէմիսօս – Խր. Խրիստեան
Մաքրի – Ս. Ստավրիանոս
Մէրսինա – Ն. Թաթարաքիս
Միտիլի – Ի. Թէոտոսիատիս
Բիրէա } Է. Բանաս
Ամէնք }
Բիրէճիք – Ե. Տիմաքօբուլօս
Բոտոս – Անթ. Պարման
Բոտոսթօ – Ե. Ռօսի
Թէսաղոնիա – Մաթալօն և որդիք
Սամսոն – Տ. Մուրատեան
Սիմի – Ն. Բէթրիտիս և որդիք
Թէնէտոս – Ն. Քոսթանթինիտիս
Թրիբոլի – Ալ. Քացէֆլիս
Թուլչա – Եղբարք Թէոտորօֆ
Վաթի – Ա. Ի. Միսիր
Ուրլա – Ե. Միխայիլու և Ընկ.
Վարնա – Անժ. Տիւրօնի
Այվալըք – Մ. Թ. Աբոսթոլէլիս
Ալէքսանտրէթ–Պէլիֆանթէ և Քոթոնի
Ալաշէհիր – Տ. Վլամոս
Պէրութ – Ե. Տ. Սուրսոք
Պուրկազ– Ա. Տուրօնի
Պրաիլա – Ի. Ա. Սէնիս
Քալամի – Վիքթոր Զան
Իրաքլիոն – Ե. Քօրսիս
Հանեա – Ա. Բրէվ
Քարլովասը – Ի. Տ. Եուանիտիս
Զէօշմէ – Ալ. Միշէլ
Կորնդոս – Թէօֆ. Բէնոի
Քէրքիրա – Սթ. Միքրուտաքիս
Քօքօ – Փ. Եանուլիս
Տարտանէլ– Օսքար Միսիր
Քալիմնոս – Մանկիս և Ընկ.
Սքալանովա – Ալէքս. Միխալաքուլօ